

**AKCIJSKI NAČRT
MEDRESORSKE DELOVNE SKUPINE
ZA BOJ PROTI TRGOVINI Z LJUDMI ZA
OBDOBJE 2012–2013**

Uvod

Republika Slovenija se je v boj proti trgovini z ljudmi aktivno vključila že leta 2001 z ustanovitvijo Medresorske delovne skupine za boj proti trgovini z ljudmi (MDS) in imenovanjem Nacionalnega koordinatorja. Z razvojem dogodkov in vse večjim obsegom obvez je bil status Medresorske delovne skupine potrjen s sklepom Vlade Republike Slovenije leta 2003 (št.: 240-05/2003-1 z dne 18. 12. 2003), hkrati pa je bil opredeljen tudi njen mandat in določen seznam nalog.

To je bila osnova za oblikovanje akcijskih načrtov, ki so se skozi leta dopolnjevali in nadgrajevali, vključno s finančno ovrednotenimi projekti, katerih izvajalci so na podlagi javnih razpisov izbrane nevladne organizacije. Slednje igrajo pomembno vlogo v preventivnih programih in v programih pomoči žrtvam trgovine z ljudmi, kot tudi pri načrtovanju in snovanju skupnih ukrepov in aktivnosti na tem področju.

Akcijski načrt MDS za obdobje 2012 – 2013 je zasnovan kot nadaljevanje dobre prakse predvsem tistih projektov, ki so se izkazali za učinkovite, zaradi narave dela pa zahtevajo kontinuiteto. Dodatno so razdelane aktivnosti predvsem na preventivnem področju in mednarodnem ter regionalnem sodelovanju.

Poseben poudarek je namenjen tudi področjem odkrivanja, preiskave in pregona kaznivih dejanj, še posebej, ko ta preraščajo koncept posamezne države. Uravnoteženost celovitega delovanja je opredeljena z nizom ukrepov na področju pomoči žrtvam trgovine z ljudmi, vključno s preventivnimi ukrepi namenjenimi otrokom. Ta segment je že tradicionalno v izvedbi nevladnih in humanitarnih organizacij, ki so za konkretne projekte financirane s strani resornih ministrstev.

I. Preventiva

Komunikacijske aktivnosti, namenjene osveščanju, informiranju in usposabljanju

Ena temeljnih aktivnosti preventivnega delovanja je osveščanje splošne javnosti in posameznih ciljnih skupin o problematiki trgovine z ljudmi. Zaradi nadgrajevanja tovrstnih preventivnih akcij je potreben koordiniran in celovit pristop informiranja splošne in strokovne javnosti ter rizičnih skupin.

Medresorska delovna skupina (MDS) je že v preteklih letih pripravila izhodišča v podporo preprečevanju oz. zmanjševanju trgovine z ljudmi, pri čemer so bili določeni :

a) komunikacijski cilji:

- senzibiliziranje javnosti,
- krepitev zavedanja,
- spodbujanje javne razprave o problemu trgovanja z ljudmi v Sloveniji,
- zagotavljanje informacij o delu MDS,

b) prioritetne ciljne javnosti:

- splošna javnost,
- rizične ciljne skupine,
- strokovna javnost,

c) ključna sporočila:

- žrtvam trgovine z ljudmi so kršene temeljne človekove pravice,
- različne pojavne oblike trgovine z ljudmi,
- načini novačenja in samozaščitno obnašanje,
- tveganja v procesu delovnih migracij,
- pomoč žrtvam.

K prepoznavnosti komunikacijskih aktivnosti v javnosti bo tudi nadalje prispevala vizualna identiteta (logotip), ki bo uporabljena na vseh tiskanih in elektronskih gradivih in služi tudi kot podlaga vizualne podobe dogodkov, namenjenih boju proti trgovini z ljudmi.

Za doseganje ciljev in ciljnih javnosti bodo uporabljena komunikacijska orodja, kot so spletna stran, organiziranje dogodkov, izdaja publikacij, odnosi z mediji, sporočila za javnost, novinarske konference ipd.

Pri načrtovanju in izvedbi posameznih aktivnosti bodo člani MDS v okviru svojih resorjev sodelovali tako z mediji, kot tudi z drugimi deležniki, ki si prizadevajo za osveščanje in informiranje javnosti o ukrepih proti trgovini z ljudmi.

1. Splošna javnost

1.1. Spletna stran

Spletna stran www.vlada.si/si/teme_in_projekti/boj_proti_trgovini_z_ljudmi/ je osnovno orodje sprotnega zagotavljanja informacij o boju proti trgovini z ljudmi. Stran obsega predstavitev problema in različnih pojavnih oblik trgovine z ljudmi, predstavitev dela MDS, ključne

mednarodne in nacionalne dokumente, raziskave in poročila ter povezave z organizacijami, ki žrtvam trgovine z ljudmi zagotavljajo pomoč.

Urejanje in aktualiziranje spletne strani je potrebno tudi v naslednjem dveletnem obdobju.

Nosilec: Urad Vlade za komuniciranje
Sodelujoči: Ministrstvo za notranje zadeve
Rok: kontinuirana dejavnost

1.2. Medijske objave, novinarske konference

Pojav trgovine z ljudmi se vse bolj razrašča, v skladu z aktualnim dogajanjem v svetu pa dobiva nove podobe, saj se zelo hitro prilagaja globalizacijskim razmeram. Mednarodne institucije, kot so Združeni narodi in njihove specializirane agencije (IOM, ILO, UNICEF), Svet Evrope, Evropska Unija, Organizacija za varnost in sodelovanje v Evropi vlagajo veliko napora v prepoznavanje pojava in boj proti njemu. Tako je opazna velika dinamika raziskovanja in sprejemanja ukrepov za boj proti temu pojavu.

Informiranje medijev in splošne javnosti bo tudi nadalje potekalo ves čas s pomočjo posredovanja kakovostnih informacij o navedeni vsebini ter o delu MDS in ukrepih za preprečevanje trgovine z ljudmi (novinarske konference ob sprejemanju letnih poročil, seminarji, posveti, uspešno zaključeni primeri ipd).

Za informiranje medijev in javnosti o delu MDS so zadolženi nacionalni koordinator in institucije, ki sodelujejo v MDS ob pomoči služb za odnose z javnostmi.

Nosilec: Nacionalni koordinator
Sodelujoči: Urad Vlade za komuniciranje
Rok: kontinuirana dejavnost

1.3. Obeležitev 18. oktobra – Evropskega dneva boja proti trgovini z ljudmi

Glede na dobro odzivnost in pomembnost enodnevnih dogodkov, s katerimi se je v preteklih letih obeležil 18. oktober - Evropski dan boja proti trgovini z ljudmi, namerava Medresorska delovna skupina z ustreznimi aktivnostmi, predvsem v obliki organizacije okroglih miz in posvetov, nadaljevati tudi v prihodnje.

Konkretne aktivnosti bodo načrtovane in usklajene z različnimi vladnimi in nevladnimi organizacijami ter ustrezno medijsko podprte.

Nosilec: Urad Vlade za komuniciranje
Sodelujoči: Organizacije in strokovnjaki s področja boja proti trgovini z ljudmi (MDS), druge zainteresirane organizacije
Rok: oktober 2012 in oktober 2013

2. Rizične ciljne skupine

2.1. Osveščanje potencialnih in prepoznanih žrtev trgovine z ljudmi v okviru projekta Oskrba žrtev

Temeljnega pomena je osveščanje potencialnih in že prepoznanih žrtev trgovine z ljudmi. Komunikacijske aktivnosti bodo usmerjene predvsem v skupino tujcev in mladih, s poudarkom na kršitvah pravic tujih delavcev v Sloveniji.

Za tujce - imetnike delovnih dovoljenj za rizične poklice (plesalke, poklici v gradbeništvu, zaposlitve v gostinstvu) ter tujce, ki prestopajo mejo, prosijo za izdajo dovoljenja za prebivanje ali vizuma, prosilce za mednarodno zaščito (s posebnim poudarkom na mladoletnikih brez spremstva ter samskih ženskah) bo izdano informativno gradivo, ki bo na razpolago na diplomatsko-konzularnih predstavništvi, mejnih prehodih in na upravnih enotah, v Azilnem domu ter službah Zavoda RS za zaposlovanje (ob izdaji delovnih dovoljenj in dovoljenj za prebivanje). Ustrezno informiranje rizičnih skupin izvajajo tudi strokovne službe v neposrednih stikih s potencialnimi žrtvami trgovanja, in sicer ob inšpekcijskih pregledih delovnih mest, kjer se zaposlujejo tujci.

Za državljane Republike Slovenije bo izdano informativno gradivo, ki bo o nevarnostih in pasteh trgovine z ljudmi osveščalo predvsem mlade in osebe, ki dela z mladimi. Namenjeno bo:

- srednješolcem, zlasti dijakinjam in dijakom poklicnih šol,
- udeležencem programov za mlade, ki so izpadli iz izobraževalnega in socialnega sistema,
- mladim osebam in mladim brez zaposlitve.

Pri doseganju mladih bodo partnerji izvajalca projekta osebe, ki delajo z mladimi. Gradiva bodo objavljena na ustreznih spletnih mestih, ki so središča »virtualnega združevanja« mladih, centrih za socialno delo, šolah ter v zdravstvenih ustanovah.

Dostopnost tem rizičnim skupinam je možna in hkrati najučinkovitejša skozi že utečene mehanizme pomoči in oskrbe. Zaradi tega bo produkcija ustreznih gradiv, ki bodo namenjena osveščanju rizičnih skupin, umeščena v projekt Oskrba žrtev trgovine z ljudmi. Tako bo izvajalec, izbran v postopku javnega razpisa, zadolžen za osveščanje te ciljne populacije. Pri tem bo osveščanje rizične skupine tujci vključeno v razpis za namestitev v varnem prostoru, osveščanje rizične skupine mladi pa v razpis za krizno namestitev (glej poglavje IV. Pomoč in zaščita žrtev – Oskrba žrtev trgovine z ljudmi).

Distribucija gradiv bo potekala preko ustreznih državnih organov in mreže nevladnih organizacij.

Nosilec: Organizacije, izbrane na podlagi javnega razpisa za izvedbo projekta Oskrba žrtev trgovine z ljudmi
Sodelujoči: Ministrstva, zainteresirana za distribucijo gradiv, namenjenih osveščanju
Rok: kontinuiran proces

2.2. Preventivno osveščanje za starejše osnovnošolce in srednješolce

Osveščanje ciljne populacije potencialnih žrtev trgovine z ljudmi je ena ključnih preventivnih aktivnosti, ki se morajo izvajati v izogib hudim posledicam, ki jih žrtve tega pojava lahko prestajajo. V skupino posebej občutljivih kategorij oseb – potencialnih žrtev trgovine z ljudmi spadajo otroci in mladostniki. MDS ocenjuje, da je potrebno to izjemno pomembno populacijo na primeren način osveščati o nevarnostih trgovine z ljudmi in načinih novačenja ter jih usposobiti za prepoznavanje tveganja, ustrezno ukrepanje in samozaščitno obnašanje.

Pristop k temu je potreben na sistemski ravni z vključevanjem tematike trgovine z ljudmi v program izobraževanja osnovnošolcev in dijakov. Ker so znanja s tega področja zelo specifična,

je smiselno v tovrstno obliko osveščanja vključiti tudi civilno družbo, oziroma za to področje usposobljene nevladne in humanitarne organizacije. Izbira izvajalcev tovrstnih preventivnih aktivnosti bo potekala na podlagi javnega razpisa, ki ga bo objavil Urad vlade za komuniciranje. Glede na pozitivno izkušnjo minulih let je smiselno ta izobraževanja ločiti posebej za osnovnošolce in posebej za dijake. Za oba sklopa se zagotovi in enakomerno porazdeli finančna sredstva v okvirnem znesku **8.400 EUR** na leto.

Nosilec: Urad Vlade za komuniciranje
Zagotovitev financ: Urad Vlade za komuniciranje
Sodelujoči: Nacionalni koordinator, Ministrstvo za šolstvo in šport
Izvajalec: Nevladne organizacije, izbrane na podlagi javnega razpisa
Rok: Kontinuirana dejavnost v letu 2012 in 2013

2.3. Preventivno osveščanje potencialnih žrtev prisilnega dela oziroma delovnega izkoriščanja

V času gospodarske krize se povečuje delovno izkoriščanje, povečujejo se težave s pravičnim plačilom za opravljeno delo, zamude oziroma neizplačila plač, kršitve na področju zaposlovanja in dela tujcev, grožnje z izgubo delovnih dovoljenj, pojavljajo se fiktivni posredniki dela, povečujejo se nezakonite migracije. Kriza je tudi generator kriminalnih aktivnosti za potrebe grobega izkoriščanja delovne sile, zlasti tujih delavcev v različnih gospodarskih panogah, kot na primer v gradbeništvu, gostinstvu, kmetijstvu, prehrabeni in tekstilni industriji, ter pri poklicih iz zabavnega in umetniškega programa v nočnih lokalih. Ob tem pa se zastavlja tudi vprašanje prisilnega dela in morebitne prepletenosti s pojavom trgovine z ljudmi.

Potrebno je osveščanje delavcev kot potencialnih žrtev s ciljem zaščite pred izkoriščanjem, opozarjanje na morebitno prepletenost izkoriščanja s prisilnim delom in trgovino z ljudmi ter prepoznavanje morebitnih žrtev, ki potrebujejo dodatno podporo in zaščito. Aktivnosti je potrebno usklajevati z drugimi deležniki, ki si prizadevajo za učinkovito podporo in varstvo pravic tujih delavcev.

Izbira izvajalcev tovrstnih preventivnih aktivnosti bo potekala na podlagi letnega javnega razpisa, ki ga bo objavil Urad vlade za komuniciranje, z zagotovitvijo finančnih sredstev v okvirnem znesku **4.200 EUR**.

Nosilec: Urad Vlade za komuniciranje
Zagotovitev financ: Urad Vlade za komuniciranje
Sodelujoči: Nacionalni koordinator, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve
Izvajalec: Nevladne organizacije, izbrane na podlagi javnega razpisa
Rok: Kontinuirana dejavnost v letu 2012 in 2013

3. Aktivnosti, namenjene usposabljanju strokovne javnosti, katere delo je povezano s problematiko trgovine z ljudmi

3.1. Izvajanje programov usposabljanja policistov

Policija se bo udeleževala usposabljanj in srečanj na državni in mednarodni ravni s ciljem pridobivanja dodatnega znanja s področja boja proti trgovini z ljudmi. Pridobljena znanja in izkušnje bodo preko usposabljanj ali v okviru delovnih sestankov prenesena na preostale policiste in kriminaliste, ki se ukvarjajo z bojem proti trgovini z ljudmi. V sistem usposabljanj bodo vključene tudi nevladne organizacije kot soizvajalci usposabljanj. Glede na trend

problematike bo tovrstna usposabljanja veljalo usmeriti na področje trgovanja z otroci in trgovine z ljudmi za namen delovnega izkoriščanja oziroma prisilnega dela.

Nosilec: Ministrstvo za notranje zadeve – Policija
Sodelujoči: Organizacije in strokovnjaki s področja boja proti trgovini z ljudmi (MDS), nevladne organizacije
Rok: kontinuiran proces 2012 in 2013

3.2. Strokovno usposabljanje državnih tožilcev in sodnikov

Glede na dejstvo, da je usposobljenost in specifičnost znanj s področja boja proti trgovini z ljudmi potrebna tudi pri državnih tožilih in sodnikih, je smiselno z različnimi oblikami tovrstnih izobraževanj in usposabljanj nadaljevati. Tako bo problematika trgovine z ljudmi še naprej del izobraževanja zlasti v okviru sodniških in državnotožilskih šol Centra za izobraževanje v pravosodju. Ministrstvo za pravosodje in javno upravo bo na ta način poskrbelo za vsakoletno izvedbo tovrstnih usposabljanj, na katerih bo predstavljena tudi tematika trgovine z ljudmi.

Nosilec: Ministrstvo za pravosodje in javno upravo
Sodelujoči: Organizacije in strokovnjaki s področja boja proti trgovini z ljudmi (MDS)
Rok: kontinuiran proces 2012 in 2013

3.3. Izvajanje programov usposabljanja inšpektorjev za delo IRSZD

Inšpektorji IRSZD se bodo v okviru rednih strokovnih posvetov seznanjali tudi z vsebino problematike izkoriščanja dela in prisilnega dela kot enega izmed namenov trgovine z ljudmi. Ta tematika, vključujoč nove trende, bo inšpektorjem predstavljena vsaj enkrat letno, in sicer s strani področnih strokovnjakov.

Ker je problem prisilnega dela in delovnega izkoriščanja v trendu rasti tudi v EU, se s tem problemom intenzivneje ukvarjajo tudi nekatere mednarodne organizacije, ki organizirajo za ta namen prirejena usposabljanja in razprave. Predstavniki IRSZD se bodo v koordinaciji z MDS vključevali v tovrstna usposabljanja.

Nosilec: Inšpektorat Republike Slovenije za delo
Sodelujoči: Organizacije in strokovnjaki s področja boja proti trgovini z ljudmi (MDS), nevladne organizacije
Rok: kontinuiran proces 2012 in 2013

3.4. Informiranje in osveščanje konzularnega osebja o pojavnih oblikah trgovine z ljudmi z namenom njihovega zgodnjega odkrivanja v postopkih izdaje vizumov in dovoljenj za prebivanje na konzularnih predstavništvi v tujini

Osveščanje in nadaljnje seznanjanje konzularnega osebja na diplomatsko-konzularnih predstavništvi v tujini o potencialnih možnostih trgovine z ljudmi, katere je treba prepoznati v postopkih, ki jih imajo s tujimi državljani pri izdaji vizumov in dovoljenj za začasno prebivanje, se je v minulem obdobju izkazalo za učinkovit preventivni ukrep, zato bo Ministrstvo za zunanje zadeve te vsebine vključilo v program izobraževanja za leto 2012 in 2013.

Usposabljanje bo po predhodnem dogovoru potekalo v okviru letnega konzularnega posveta na Ministrstvu za zunanje zadeve, na katerega dnevni red bo vključena tudi tematika trgovine z ljudmi.

Nosilec: Ministrstvo za zunanje zadeve
Sodelujoči: Organizacije in strokovnjaki s področja boja proti trgovini z ljudmi (MDS)

Rok: Enkratna izvedba v letu 2012 in 2013

3.5. Informiranje in osveščanje uslužbencev Zavoda za zaposlovanje o pojavnih oblikah trgovine z ljudmi z namenom njihovega zgodnjega odkrivanja v postopkih izdaje delovnih dovoljenj

Dodatno osveščanje in usposabljanje za zgodnje odkrivanje in preprečevanje trgovine z ljudmi je potrebno tudi za javne uslužbence, ki v upravnem postopku odločajo o izdaji delovnih dovoljenj. Glede na izkušnje iz preteklosti, kjer je prišlo do povečanega obsega izdaje tovrstnih dovoljenj (tudi za kategorijo oseb, ki bi lahko bile žrtve trgovanja), ocenjujemo, da je tovrstno usposabljanje nujno potrebno.

Usposabljanje bo po predhodnem dogovoru potekalo v okviru letnih regionalnih posvetov Zavoda RS za zaposlovanje, na katerih dnevni red bo vključena tudi tematika trgovine z ljudmi.

Poleg tega je potrebno okrepiti sodelovanje predvsem z medsebojno izmenjavo informacij med Policijo, Direktoratom za migracije in integracijo MNZ in konzularnim sektorjem Ministrstva za zunanje zadeve.

Nosilec: Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve - Zavod RS za zaposlovanje
Sodelujoči: Organizacije in strokovnjaki s področja boja proti trgovini z ljudmi (MDS)
Rok: Enkratna izvedba v letu 2012 ali 2013

3.6. Informiranje in osveščanje uslužbencev upravnih enot o pojavnih oblikah trgovine z ljudmi z namenom njihovega zgodnjega odkrivanja v postopkih izdaje dovoljenj za začasno prebivanje.

V dodatno osveščanje in usposabljanje za zgodnje odkrivanje in preprečevanje trgovine z ljudmi bodo vključeni tudi javni uslužbenci, ki v upravnem postopku odločajo o izdaji dovoljenj za začasno prebivanje na osnovi predhodno izdanih delovnih dovoljenj. Glede na izkušnje iz preteklosti, kjer je prišlo do povečanega obsega izdaje tovrstnih dovoljenj (tudi za kategorijo oseb, ki bi lahko bile žrtve trgovanja), ocenjujemo, da je tovrstno usposabljanje uslužbencev upravnih enot nujno potrebno.

Usposabljanje bo po predhodnem dogovoru potekalo v okviru letnih regionalnih posvetov upravnih enot, na katerih dnevni red bo vključena tudi tematika trgovine z ljudmi.

Poleg tega bo potrebno okrepiti sodelovanje predvsem z medsebojno izmenjavo informacij med Policijo, Direktoratom za migracije in integracijo MNZ, Zavodom RS za zaposlovanje in konzularnim sektorjem Ministrstva za zunanje zadeve.

Nosilec: Ministrstvo za notranje zadeve – Direktorat za migracije in integracijo
Sodelujoči: Organizacije in strokovnjaki s področja boja proti trgovini z ljudmi (MDS)
Rok: Enkratna izvedba v letu 2012 ali 2013

3.7. Usposabljanje uslužbencev Ministrstva za notranje zadeve – Direktorata za migracije in integracijo z namenom zgodnjega odkrivanja in preprečevanja trgovine z ljudmi

Cilj usposabljanja je osveščanje in pridobivanje veščin, povezanih s prepoznavanjem znakov, ki jih kažejo žrtve trgovine z ljudmi, ter pridobitev znanj o tem, kako ustrezno oskrbeti omenjeno žrtev. Azilni dom je institucija, namenjena nastanitvi prosilcev za mednarodno zaščito, med katerimi pa se vsako leto identificirajo tudi žrtve trgovine z ljudmi.

Zelo pomembna je tudi povezava MDS z delovno skupino, ki je bila ustanovljena na podlagi sprejetih Standardnih operativnih postopkov za preprečevanje in ukrepanje v primerih spolnega nasilja in nasilja po spolu, katere cilj je prav tako identificiranje žrtev trgovine z ljudmi ter njihova zaščita. Posebno pozornost bodo namenili tudi otrokom prosilcev za azil in njihovim pravicam do zaščite.

Nosilec: Ministrstvo za notranje zadeve, Direktorat za migracije in integracijo
Sodelujoči: Organizacije in strokovnjaki s področja boja proti trgovini z ljudmi (MDS)
Rok: Posveti oziroma seminarji v letu 2012 in 2013

3.8. Informiranje in osveščanje uslužbencev centrov za socialno delo o problematiki trgovine z ljudmi

Podobno kot pri predhodnih oblikah informiranja javnih uslužbencev je potrebno informiranje in osveščanje izvajati tudi za uslužbence centrov za socialno delo. Informiranje in osveščanje bo usmerjeno predvsem v vidik pomoči žrtvam trgovine z ljudmi in kako ta pojav prepoznati pri delu s posamezniki iz socialno ogroženih skupin. Ker se s to kategorijo oseb najpogosteje srečujejo ravno uslužbenci centrov za socialne zadeve, je cilj tovrstne oblike informiranja in osveščanja tudi soočiti mnenja in iskanje skupnih učinkovitejših pristopov k preprečevanju trgovine z ljudmi in pomoči žrtvam.

Nosilec: Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve,
Sodelujoči: Organizacije in strokovnjaki s področja boja proti trgovini z ljudmi (MDS)
Rok: Enkratna izvedba v letu 2012 ali 2013

3.9. Informiranje in osveščanje pedagoškega in svetovalnega kadra o problematiki trgovine z ljudmi

Aktivnost je v sosledju preventivnega osveščanja mladostnikov. Na rednih delovnih posvetih bo s strani nosilca naloge poskrbljeno, da bo tematika s poudarkom na preventivnem osveščanju otrok in mladine o nevarnostih trgovine z ljudmi, predstavljena ravnateljem, za tem pa skozi izobraževalne seminarje tudi učiteljem. S tem namenom bosta Ministrstvo za šolstvo in šport ter Zavod Republike Slovenije za šolstvo v februarju 2013 predvidoma izvedla seminar z naslovom »Droge in nasilje – ukrepanje in preprečevanje«, v okviru katerega bo obravnavana tudi trgovina z ljudmi. Seminar je namenjen učiteljem v osnovnih in srednjih šolah, svetovalnim delavcem ter vzgojiteljem v dijaških domovih. Cilj seminarja je seznanitev omenjenih strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju z rabo in zlorabo sodobnih drog in to problematiko povezati z nasilnim vedenjem, spolnim nasiljem, prostitucijo in trgovino z ljudmi. Namen seminarja je motivirati učitelje za vključevanje navedenih vsebin v šolsko delo. Pri izvedbi seminarja bodo sodelovali strokovnjaki in člani Medresorske delovne skupine za boj proti trgovini z ljudmi.

Nosilec: Ministrstvo za izobraževanje, kulturo, znanost in šport, Zavod RS za šolstvo
Sodelujoči: Organizacije in strokovnjaki s področja boja proti trgovini z ljudmi (MDS)
Rok: februar 2013

II. Odkrivanje, preiskovanje in pregon kaznivih dejanj, povezanih s trgovino z ljudmi

1. Intenziviranje dela policije v smeri odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj trgovine z ljudmi s področja spolnega izkoriščanja

Policija čimbolj usmerjeno in učinkovito izvaja vse svoje pristojnosti pri odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj trgovine z ljudmi s področja spolnega izkoriščanja. Pri tem policija proaktivno po potrebi predlaga dodatna aktivna delovanja državnim tožilstvom in aktivno izvaja usmeritve državnih tožilcev.

Nosilec: Ministrstvo za notranje zadeve – Policija

Sodelujoči: Specializirano državno tožilstvo Republike Slovenije ter vsa ostala državna tožilstva v Republiki Sloveniji

Rok: kontinuiran proces

2. Intenziviranje dela policije v smeri odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj trgovine z ljudmi z namenom prisilnega dela oz. delovnega izkoriščanja

Sum trgovine z ljudmi z namenom delovnega izkoriščanja je v zadnjem obdobju izraziteje prepoznaven tudi s strani Policije. Ta je na podlagi lastnega operativnega dela prišla do posameznih zaznav kaznivih dejanj izkoriščanja delavcev, predvsem v gradbenem sektorju. Glede na to, da so ti delavci večinoma tujci s sumljivimi okoliščinami sklepanja delovnih razmerij z delodajalci v Sloveniji, kar posledično vodi do različnih oblik izkoriščanja, bi morali Policija in Delovna inšpekcija temu področju posvetiti več pozornosti.

Nosilec: Ministrstvo za notranje zadeve – Policija

Sodelujoči: Inšpektorat RS za delo

Rok: kontinuiran proces

3. Spremljanje posameznih primerov pregona kaznivih dejanj v povezavi s trgovino z ljudmi

Pri preiskavi in pregonu kaznivih dejanj s področja trgovine z ljudmi, predvsem kaznivega dejanja »Trgovina z ljudmi« in »Spravljanje v suženjsko razmerje«, je bilo s strani Policije in Državnih tožilstev v minulih letih obravnavanih v povprečju nekaj deset primerov letno. Zaradi dolgotrajnosti in časovne odmaknjenosti posameznih primerov se ugotavlja pomanjkanje informacij z vidika spremljanja sodnih procesov do zaključka.

Glede na relativno majhno število kazenskih pregonov kaznivih dejanj s področja trgovine z ljudmi je potrebno posamezne primere sprotno spremljati vse do zaključnih obsodb. Prav tako je potrebno dodatno zagotoviti preglednost in argumentiranost razpleta posameznih primerov in o njih periodično obveščati nacionalnega koordinatorja.

Nosilec: Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije

Sodelujoči: Ministrstvo za notranje zadeve – Generalna policijska uprava, Ministrstvo za pravosodje in javno upravo, nevladne organizacije

Rok: kontinuiran proces

4. Spremljanje obsega in trenda kaznivih dejanj, ki so posredno povezana s problematiko trgovine z ljudmi

Medresorska delovna skupina je že v preteklosti opredelila tri kazniva dejanja pri definiranju problematike trgovine z ljudmi in sicer »Trgovina z ljudmi«, »Spravljanje v suženjsko razmerje« in »Zloraba prostitucije«. Glede na večkrat izpostavljeno dejstvo, da pojavnost oblika trgovine z

ljudmi v nekaterih okoliščinah presega okvire navedenih treh kaznivih dejanj, sta bili naknadno opredeljeni kaznivi dejanji, ki imata posredno povezavo s trgovino z ljudmi, bodisi v podobnosti posameznih elementov ali prepletenosti pojavnih oblik. Ti kaznivi dejanji sta »Prepovedano prehajanje meje ali ozemlja države« in »Prikazovanje, izdelava, posest in posredovanje pornografskega gradiva«.

MDS zato ocenjuje, da je smiselno statistično spremljati tudi ti kaznivi dejanji, da bi tako zagotovili celovitejšo sliko pojavnih oblik trgovine z ljudmi.

Nosilec: Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije, Ministrstvo za notranje zadeve – Policija
Sodelujoči: Ministrstvo za pravosodje in javno upravo, nevladne organizacije
Rok: kontinuiran proces

5. Krepitev nadzorstvenih mehanizmov glede izdaje delovnih dovoljenj

S ciljem zmanjševanja potencialnih možnosti zlorabe delovnih dovoljenj v primerih zaposlovanja iz tujine, kjer bi lahko okoliščine kazale na možnost trgovine z ljudmi, velja okrepiti predvsem naslednje mehanizme:

- zagotavljanje nadaljnjega aktivnega sodelovanja med organi policije, **zavodom za zaposlovanje** in drugimi upravnimi organi z namenom medsebojnega obveščanja in sodelovanja, zlasti v primerih trgovine z ljudmi;
- nadzor (redni in izredni nadzori) **delovne inšpekcije** za delovna dovoljenja, izdana za zaposlovanje v zgoraj omenjenih rizičnih poklicih ter zagotavljanje učinkovitega in hitrega kaznovanja kršiteljev (Inšpektorat za delo, sodniki okrajnih sodišč, ki so pristojni za odločanje o prekrških).

Nosilec: Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve; Inšpektorat RS za delo, Zavod za zaposlovanje
Sodelujoči: Ministrstvo za notranje zadeve – Policija
Rok: kontinuiran proces

III. Pomoč in zaščita žrtev

1. Oskrba žrtev trgovine z ljudmi

Medresorska delovna skupina je kot eno od svojih prednostnih nalog določila zagotovitev vseh oblik pomoči žrtvam trgovine z ljudmi v Republiki Sloveniji, posebno tistim, ki bi bile pripravljene pričati v kazenskem postopku. S tega vidika je žrtvam trgovine z ljudmi potrebno nuditi ustrezno pomoč in asistenco, opredeljeno v mednarodnih dokumentih, katerih obveznosti prevzema tudi Republika Slovenija. Tako je izvajanje te aktivnosti opredeljeno v Zakonu o ratifikaciji Konvencije Sveta Evrope o ukrepanju proti trgovini z ljudmi (Ur.l. RS, št. 62/09 - Mednarodne pogodbe, št. 14/09 z dne 4. 8. 2009). 4. člen omenjenega zakona daje ustrezno podlago za sodelovanje pristojnih ministrstev z nevladnimi organizacijami in postopek njihovega financiranja.

Tovrstne oblike pomoči se nanašajo na pomoč žrtvam pri njihovem telesnem, psihološkem in socialnem okrevanju, kot tudi na pomoč pri urejanju statusa ter kazenskem postopku. Mednje sodijo:

- ustrezna namestitvev, prehrana in oskrba,
- psihološka pomoč,
- pomoč pri zagotavljanju osnovnega zdravstvenega varstva v skladu z zakonom, ki ureja zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje,
- zagotavljanje varnosti žrtev in zaposlenih, ki sodelujejo pri posameznem primeru, če je to potrebno,
- 24 urna dosegljivost za nameščene žrtve v krizni namestitvi,
- prevajalske storitve in tolmačenje, če je potrebno,
- pomoč pri zagotavljanju ustrezne podpore otrokom žrtvam,
- svetovanje in nudenje informacij, zlasti v zvezi z njihovimi pravicami, v jeziku, ki ga razumejo,
- pomoč pri urejanju vrnitve žrtve nazaj v izvorno državo,
- ostali ukrepi v smislu socializacije in revitalizacije,
- osveščanje mladih in osebja, ki dela z mladimi, o nevarnostih in pasteh trgovine z ljudmi,

- pomoč pri urejanju statusa v Republiki Sloveniji,
- pomoč pri seznanjanju otrok žrtev z njihovimi pravicami, njihovo vlogo ter z vsebino in časovnim razporedom in potekom postopkov in z razrešitvijo njihovih zadev,
- pomoč, ki zagotavlja, da so pravice in interesi žrtev trgovine z ljudmi zastopani in obravnavani na ustreznih stopnjah kazenskega pregona proti storilcem,
- pomoč pri zagotavljanju ustrezne podpore otrokom žrtvam v celotnem pravnem postopku,
- strokovno usposabljanje izvajalca oskrbe z ostalimi sodelujočimi subjekti (policija, delavci centrov za socialno delo idr.) v procesu pomoči žrtvam in pregona storilcev.

Na podlagi mednarodnih izkušenj se s tovrstno obliko oskrbe žrtev trgovine z ljudmi ukvarjajo predvsem nevladne organizacije, ki lahko z medsebojno povezanostjo in izmenjavo dobre prakse najučinkoviteje opravljajo to dejavnost. Pri tem je pomemben dejavnik kontinuirano usposabljanje in izobraževanje izvajalca projekta skupaj s sodelujočimi organizacijami v procesu neposredne pomoči žrtvam ter v procesu pregona in sojenja storilcem kaznivih dejanj. Glede na utečeno prakso prejšnjih let velja nadaljevati s postopkom izbire izvajalca projekta z javnim razpisom.

Prvi sklop projekta vsebuje **krizne namestitve** oziroma osnovne oblike oskrbe, navedene pod alinejami od 1 do 11, ter na ta način omogoči žrtvam trgovine z ljudmi umik iz zatečenega

okolja.¹ Če se žrtev trgovine z ljudmi odloči za sodelovanje z organi preiskave in pregona, se vsebina projekta naveže na drugi sklop aktivnosti oskrbe, t.j. **namestitev v varnem prostoru.**²

Ministrstvo za notranje zadeve in Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve bosta zagotovili izvajanje in financiranje projekta Oskrba žrtev trgovine z ljudmi (krizna namestitev in namestitev v varnem prostoru) na podlagi objave javnega razpisa. Pri tem se od izvajalca/ev projekta zahteva kontinuiteta in povezanost vseh postopkov, katerih končni cilj je pomoč žrtvam trgovine z ljudmi. Za zagotavljanje primerne pomoči otrokom žrtvam trgovine z ljudmi se poskrbi v okviru kriznih centrov za mlade in drugih ustreznih institucij.

Izvajalec projekta, izbran v postopku javnega razpisa, je hkrati zadolžen za osveščanje ciljne populacije mladih in tujcev (glej projekt 1.6. v poglavju II. Preventiva). Pri tem bo osveščanje rizične skupine tujci vključeno v razpis Oskrba žrtev – namestitev v varnem prostoru, osveščanje rizične skupine mladi pa v razpis Oskrba žrtev – krizna namestitev. V ta namen bo izvajalec programa v skladu z Zakonom o javnih naročilih zadolžen za produkcijo in distribucijo ustreznih gradiv, namenjenih osveščanju teh rizičnih skupin, kot je predvideno v poglavju II. Preventiva, projekt 1.6.

V ta namen bo potrebno v letih 2012 in 2013 v proračunu Republike Slovenije zagotoviti skupno **170.000 EUR**, od tega MDDSZ **90.000 EUR** in MNZ **80.000 EUR**.

Nosilec projekta: Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, Ministrstvo za notranje zadeve
Zagotovitev financ: Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, Ministrstvo za notranje zadeve
Izvajalec: Nevladne ali humanitarne organizacije, usposobljene za pomoč žrtvam trgovine z ljudmi
Rok: januar 2012

2. Nadaljevanje "Projekta uvajanje mehanizma za prepoznavanje, pomoč in zaščito žrtev trgovine z ljudmi in/ali spolnega nasilja v postopkih priznanja mednarodne zaščite v Sloveniji (PATS)"

Projekt Uvajanje mehanizma za prepoznavanje, pomoč in zaščito žrtev trgovine z ljudmi in/ali spolnega nasilja v postopkih priznanja mednarodne zaščite v Sloveniji (PATS) je namenjen neposredno »potencialnim« žrtvam trgovine z ljudmi. V njihovem jeziku oziroma jeziku, ki ga razumejo, ponuja intenzivno individualno osveščanje o nevarnostih trgovine z ljudmi. Potencialne žrtve seznanjeni z možnostmi zaščite ter pomoči. Postopki priznanja mednarodne zaščite pogosto predstavljajo enega od migracijskih kanalov, ki ga trgovci z ljudmi lahko zlorabijo za transport "človeškega blaga" v ciljne države.

¹ Krizna namestitev je običajno prva namestitev žrtve trgovine z ljudmi. Obdobje krizne namestitve traja praviloma do 5 dni, ko žrtev izrazi željo po vrnitvi domov ali pa izkoristi zakonsko predvideno obdobje za razmislek (tri mesece), v katerem se lahko odloči za sodelovanje z organi preiskave in pregona. Namen krizne namestitve je takojšnja pomoč.

² Namestitev v varnem prostoru pri tujih državljanih –žrtvah zajema urejanje statusa nastanitve (podlaga za to je ZoT) ter pomoč pri zagotavljanju pravic zastopnosti in obravnave v kazenskih pregonih proti storilcem. Na podlagi tega je tem žrtvam potrebno v okviru varnega prostora zagotoviti vso potrebno zaščito v postopkih pričanja na sodišču. Aktivnosti zajemajo po potrebi tudi nadaljevanje s temeljnimi elementi oskrbe, opredeljenimi v prvih šestih alinejah, vendar za praviloma manjše število uporabnikov. Delo s temi pa zahteva določena znanja in usposobljenost, ki bodo zagotavljala izvedbo oskrbe, opredeljene v alinejah od 11 do 16.

Projekt je za leto 2012 in 2013 finančno ovrednoten na 15.600 EUR, delež proračunske porabe ministrstva za notranje zadeve pa je **1.950 EUR** na leto.

Nosilec projekta: Ministrstvo za notranje zadeve – Direktorat za migracije in integracijo
Zagotovitev financ: Ministrstvo za notranje zadeve (Evropski sklad za begunce in lastna sredstva MNZ)
Izvajalec: Nevladne ali humanitarne organizacije, usposobljene za nudenje tovrstne pomoči
Rok: 2012 in 2013

3. Reintegracija žrtev trgovine z ljudmi

Žrtve trgovine z ljudmi so zaradi psihofizičnih posledic izkušnje ujetništva in nasilja v nevarnosti, da brez ustrezne celostne pomoči in dolgoročnih, dobro načrtovanih rešitev in možnosti izbire ponovno postanejo žrtve. Temelj pomoči predstavlja vzpostavitev stimulatívne socialnega konteksta, kamor se žrtev lahko vključi, saj ji ta omogoča izobraževanje, usposabljanje, širjenje socialne mreže in nenazadnje pridobitev poklica oziroma nostrifikacijo že pridobljene izobrazbe, če gre za tujko/tujca, ter možnosti zaposlitve. Ta posameznici/ posamezniku omogoča plačilo za delo, strukturo časa, stike izven družine (v primeru, da ima oseba družino), povezovanje individualnih ciljev s skupnimi, določanje statusa in identitete ter zakonitost in kontrolo. Program (re)integracije, ki je logična posledica programa Oskrbe žrtev trgovine z ljudmi in se z njim tudi prepleta, za žrtve pomeni prvi korak k njihovemu samostojnemu življenju brez nasilja, izkoriščanja in kršenja človekovih pravic.

V tej smeri je potrebno poiskati rešitve, ki bi na podlagi javnih razpisov omogočale izvedbo programa reintegracije ali socialnega vključevanja žrtev trgovine z ljudmi.

Nosilec: Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve
Sodelujoči: Nevladne ali humanitarne organizacije, usposobljene za pomoč žrtvam trgovine z ljudmi
Rok: 2012

IV. Sodelovanje v okviru regionalnih in mednarodnih organizacij za preprečevanje in boj proti trgovini z ljudmi

Preprečevanje in boj proti trgovini z ljudmi se ne usmerja zgolj znotraj meja ene države. V cilju doseganja večjih učinkov se aktivnosti združujejo tako na meddržavni, kot tudi regijski in mednarodni ravni. Vloga strokovno usposobljenih kadrov vladnih in nevladnih organizacij je v aktivnem prispevanju znanj in izmenjavi izkušenj pri snovanju skupnih usmeritev in ukrepov s tega področja. Tovrstne aktivnosti se bodo zagotovile z udeleževanjem slovenskih predstavnikov na mednarodnih in regionalnih posvetih, delavnicah in konferencah ter z aktivno vlogo slovenskih predstavnikov v okviru delovanja institucij Evropske unije.

1. Vzpostavljanje pogojev za odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj trgovine z ljudmi s pomočjo ustanavljanja skupnih preiskovalnih skupin (Joint Investigation Team - JIT) na območju regije JVE

V letu 2011 je Ministrstvo za notranje zadeve uspešno kandidiralo na razpisu EU Komisije v okviru projekta ISEC 2010 s projektom Vzpostavljanja pogojev za ustanavljanje skupnih preiskovalnih skupin za boj proti trgovini z ljudmi v regiji JVE (JIT THB). Izvedba projekta se je pričela maja 2011, vanj pa je vključenih 10 držav JVE. Partner Slovenije v projektu je Bolgarija, na strokovni ravni pa sodelujeta Europol in Eurojust.

Nadaljevanje projekta bo potekalo z izvedbo še dveh delavnic za predstavnike policije, tožilstev in nevladnih organizacij ter organizacija dveh ministrskih srečanj notranjih ministrov sodelujočih držav. Ministrski srečanja sta namenjeni vmesnemu poročanju o poteku projekta in predstavitvi zaključka projekta.

Dogodki se bodo odvijali in zaključili skladno z načrtovanimi aktivnostmi projekta v letu 2012 in 2013. Sredstva za izvedbo projekta pa so ovrednotena v višini **459.294,00 EUR**, od tega je s strani Komisije EU zagotovljenih 80%, preostalih 20% pa s strani MNZ.

Nosilec: Ministrstvo za notranje zadeve,
Zagotovitev financ: Ministrstvo za notranje zadeve in Komisija EU
Sodelujoči: Policija, Državna tožilstva, Europol, Eurojust, Center SECI, DCAF
Rok: kontinuiran proces v letih 2012 in 2013

2. Sodelovanje v okviru regionalnega projekta ICMPD (Mednarodni center za razvoj migracijskih politik) v boju proti trgovanju za namen delovnega izkoriščanja

ICMPD je mednarodna organizacija, s katero Ministrstvo za notranje zadeve sodeluje v različnih projektih, opredeljenih v dokumentu o strateškem sodelovanju iz leta 2011. Že vrsto let je ena izmed oblik sodelovanja tudi področje boja proti trgovini z ljudmi. V letu 2011 smo bili po predhodnih dogovorih in izraženem interesu, povabljeni k sodelovanju v projektu ukrepanja zoper trgovanje z ljudmi za namen delovnega izkoriščanja. Prisilno delo kot posledično tudi delovno izkoriščanje sta tako v Sloveniji kot tudi Evropi v trendu rasti problematike trgovine z ljudmi. To je bil tudi razlog, da je v Sloveniji na tem področju potrebno permanentno usposabljanje delovnih inšpektorjev skupaj s policisti in tožilci. Zato smo v letu 2011 soglašali in pristopili v regionalni projekt v celotni koordinaciji in financiranju s strani ICMPD. Iz tega naslova bodo v letu 2012 in 2013 potekale delavnice za delovne inšpektorje in policiste.

Nosilec: Ministrstvo za notranje zadeve v vlogi koordinatorja in skrbnika
Zagotovitev financ: Mednarodna organizacija ICMPD
Sodelujoči: MNZ – Policija, MDDSZ, IRSZD, Vrhovno državno tožilstvo
Rok: kontinuiran proces 2012 in 2013

3. Partnersko sodelovanje v okviru regionalnega projekta OIIP (Avstrijski inštitut za mednarodne politike) za boj proti trgovini z ljudmi za namen delovnega izkoriščanja

Avstrijski inštitut za mednarodne politike (OIIP) se je v letu 2011 prijavil na razpis Komisije EU s projektom Odkrivanje, boj in preprečevanje vseh oblik trgovine z ljudmi za namen delovnega izkoriščanja. Države *Regionalne pobude* (Avstrija, Nemčija, Italija, Madžarska, Slovenija, Slovaška, Češka republika, Hrvaška) je OIIP povabil, da sodelujejo v projektu in predložijo partnerske deklaracije, v katere je bilo vključeno tudi sofinanciranje.

Cilj projekta je boj proti trgovini z ljudmi za namen delovnega izkoriščanja. Njegov namen je izgraditi in/ali utrditi mreže strokovnih delavcev, ki na tem področju delujejo v regiji in izven nje, z namenom razviti usklajen pristop k tej obliki trgovine z ljudmi. Nacionalna poročila, ki bodo temeljila na multidisciplinarnih nacionalnih delavnicah, bodo namenjena pregledu stanja na področju trgovine za delovno izkoriščanje v regiji, regionalne okrogle mize pa bodo omogočale sodelovanje in usklajevanje ter izmenjavo izkušenj in dobrih praks. V planiranih aktivnostih bodo sodelovali predstavniki organov odkrivanja in pregona, sodstva, delovnih inšpekcij, nevladnih organizacij, ki lahko pridejo v stik z žrtvami tovrstne trgovine z ljudmi.

Nadalje je planirano izvajanje kampanj za spodbujanje osveščenosti v sodelujočih državah, katerih namen je informirati splošno javnost ter javna občila o problemu trgovine z ljudmi in prispevati k zmanjševanju povpraševanja po proizvodih in storitvah, ki jih zagotavljajo žrtve trgovine z ljudmi (npr. po vzoru kampanje IOM *Kupuj odgovorno*); ob tem pa bodo predlagane in objavljene tudi smernice o socialni odgovornosti družb. Prav tako bodo potekali informativni sestanki za delodajalce, uslužbence in agencije za zaposlovanje.

Slovenija je s podpisom partnerske deklaracije izrazila interes sodelovanja v omenjenem projektu ter v koordinaciji Ministrstva za notranje zadeve tudi udeležbo pristojnih organov na predvidenih delavnicah. V kolikor pride do izbora projekta s strani Komisije EU, je potrebno na podlagi partnerske deklaracije zagotoviti udeležbo na teh delavnicah ter zagotoviti sofinanciranje v višini **4.000 EUR**. Stroški udeležbe slovenskih strokovnjakov na omenjenih delavnicah so v tem primeru kriti iz naslova projekta.

Nosilec: Ministrstvo za notranje zadeve v vlogi koordinatorja in skrbnika
Zagotovitev financ: Ministrstvo za notranje zadeve (na podlagi partnerske deklaracije k projektu OIIP)
Sodelujoči: MNZ – Policija, MDDSZ, IRSZD, MP, Vrhovno državno tožilstvo, Nevladne organizacije
Rok: kontinuiran proces 18 mesecev v letih 2012 in 2013

4. Sodelovanje v okviru neformalne mreže Nacionalnih poročevalcev oziroma ekvivalentnih mehanizmov EU za boj proti trgovini z ljudmi

Sklep Sveta EU (8723/09) z dne 4. junija 2009 o ustanovitvi »Neformalne mreže nacionalnih poročevalcev EU ali ekvivalentnega mehanizma za preprečevanje trgovine z ljudmi« daje podlago vsakoletnim srečanjem predstavnikov članic EU, ki praviloma potekajo v Bruslju pod organizacijo predsedujoče države in EK. Udeležba na tovrstnih sestankih je potrebna že zaradi spremljanja in izvajanja skupnih politik EU v boju proti trgovini z ljudmi.

Zaključki sestankov so preneseni Medresorski delovni skupini za boj proti trgovini z ljudmi.

Nosilec: Ministrstvo za notranje zadeve
Sodelujoči: MNZ – Nacionalni koordinator
Rok: dvakrat letno 2012 in 2013

5. Izvedba srečanja neformalne mreže Nacionalnih koordinatorjev regije JVE za boj proti trgovini z ljudmi

Trgovina z ljudmi je s svojimi različnimi pojavnimi oblikami vse bolj prepoznavna in izstopajoča tudi v regiji JVE. Beračenje (predvsem otrok), prisilno delo in izkoriščanje dela so poleg prisilne prostitucije in drugih oblik spolne zlorabe ključni nameni trgovanja z ljudmi. Potrebno se je zavedati, da reševanje skupnih primerov trgovine z ljudmi izven nacionalnih meja posledično pripomore k zmanjševanju te problematike v posamezni državi. Dejstva kažejo na večplastnost problema trgovine z ljudmi, ki ravno zaradi tega zahteva ustrezno koordinacijo, tako med vpletenimi institucijami in civilno družbo, kot tudi med državami s tako prepoznano skupno problematiko. In trgovina z ljudmi je v regiji JVE prepoznana kot taka.

V tem kontekstu velja nadaljevati s projektom rednih regionalnih srečanj Nacionalnih koordinatorjev za boj proti trgovini z ljudmi regije JVE. Pobuda je bila podprta s strani notranjih ministrov na rednem srečanju na Brdu oktobra 2010, vloga sekretariata pobude pa je bila zaupana mednarodni organizaciji ICMPD.

Da je tovrstna oblika usklajevanja koordinativnih mehanizmov regije prava pot, potrjuje tudi sklep Sveta EU (8723/09) z dne 4. junija 2009 o ustanovitvi »Neformalne mreže nacionalnih poročevalcev EU ali ekvivalentnega mehanizma za preprečevanje trgovine z ljudmi«. Delovanje t.i. neformalne mreže koordinatorjev EU je zato vzporedni povod za sestajanje koordinatorjev regije, ki lahko na podlagi usklajenih interesov bolj prepoznavno prispevajo k skupnim ciljem EU na tem področju.

Ker gre za srečanje nacionalnih koordinatorjev, bodo aktivnosti tovrstnih sestankov predvsem strateške narave (izmenjava informacij, dobrih praks ter izkušenj). Razprave bodo vodene in tematsko opredeljene glede na izstopajočo problematiko v regiji. Zato bodo tovrstni sestanki zahtevali predhodno vsebinsko pripravo, ki bo po razpravi na sestankih oblikovana v obliki zaključkov. Za lažje delovanje je bila vloga sekretariata pobude zaupana mednarodni organizaciji ICMPD.

Ker gre v tem primeru za slovensko pobudo, je za leto 2012 predlagana oblika organizacije in financiranja dogodka v Sloveniji. Zato je predvideno financiranje s strani Ministrstva za zunanje zadeve, kot projekt bilateralne tehnične pomoči, in sicer v višini cca **16.000, 00 EUR**.

Nosilec: Ministrstvo za notranje zadeve
Zagotovitev financ: Ministrstvo za zunanje zadeve v okviru mednarodne razvojne pomoči
Sodelujoči: MNZ – Nacionalni koordinator
Rok: enkratni dogodek ob koncu 2012

6. Sodelovanje pri pogajanjih o novi Konvenciji Sveta Evrope zoper trgovanje s človeškimi organi

Svet Evrope je pripravil preliminarni osnutek Konvencije zoper trgovanje s človeškimi organi v letu 2011. Konec leta je bil sklican tudi prvi sestanek in pogajanja o besedilu omenjenega osnutka. Nadaljevanje pogajanj bo potekalo še v letu 2012 in 2013, pri čemer je potrebno zagotavljati redno strokovno podporo slovenskemu predstavniku pri oblikovanju stališč v procesu pogajanj o besedilu konvencije.

Nosilec: Ministrstvo za notranje zadeve
Sodelujoči: Ministrstvo za zdravje, Ministrstvo za pravosodje in javno upravo, Ministrstvo za notranje zadeve - Policija, Ministrstvo za zunanje zadeve, ostali resorji po potrebi
Rok: kontinuiran proces v 2012 in 2013

7. Sodelovanje v procesu evalvacije GRETA-e glede implementacije Konvencije Sveta Evrope o ukrepanju proti trgovini z ljudmi

Slovenija je julija 2009 ratificirala Konvencijo Sveta Evrope o ukrepanju proti trgovini z ljudmi, ki predvideva tudi mehanizem nadzora izvajanja določb konvencije (t.i. GRETA). V naslednjem krogu držav, ki bodo deležne mehanizmu ocenjevanja, je tudi Slovenija. Predvidoma bo v začetku leta 2012 posredovan obširnejši vprašalnik, na katerega odgovore bo potrebno posredovati omenjeni komisiji. S strani ocenjevalne komisije GRETA Sveta Evrope sledi evalvacija odgovorov in uradni obisk v Sloveniji ter pregled stanja "na terenu", ki bo predvidoma spomladi 2013. Na osnovi tega bo pripravljeno poročilo s priporočili in ocenami.

Zaradi večplastnosti problematike bo za pripravo odgovorov potrebno sodelovanje različnih vladnih in nevladnih resorjev. Kontaktna oseba za izvedbo ocenjevanja je s strani Slovenije nacionalni koordinator za boj proti trgovini z ljudmi.

Nosilec: Ministrstvo za notranje zadeve
Sodelujoči: resorna ministrstva, vladne službe in nevladne organizacije, ostali resorji po potrebi
Rok: kontinuiran proces v 2012 in 2013

8. Mednarodno operativno sodelovanje slovenskih organov odkrivanja in pregona

Drugi vidik mednarodnega sodelovanja je operativne narave, predvsem kot odraz sodelovanja posameznih služb (policija, državno tožilstvo) v konkretnih primerih odkrivanja in pregona kaznivih dejanj s področja trgovine z ljudmi. Te naloge so opredeljene tudi znotraj Načrta Evropske unije o najboljših praksah, standardih in postopkih za preprečevanje in boj proti trgovini z ljudmi. Na osnovi tega je potrebno tudi v obdobju 2012 - 2013 nadaljevati z nekaterimi že utečenimi oblikami sodelovanja znotraj EUROPOL-a, INTERPOL-a, centra SECI, EUROJUST-a, kot tudi s krepitvijo bilateralnega sodelovanja na tem področju.

Nosilec: Pristojna ministrstva in vladne službe ter druge zainteresirane organizacije
Sodelujoči: Organizacije in strokovnjaki s področja boja proti trgovini z ljudmi
Rok: kontinuiran proces 2012 in 2013

V. Podporne aktivnosti

Upoštevajoč dejstvo, da se področje preprečevanja in boja proti trgovini z ljudmi stalno nadgrajuje ter posledično tudi spreminja, se je potrebno na tovrstni razvoj ustrezno odzvati. Eden izmed osnovnih načinov je ustrezna sprememba oziroma dopolnitev zakonodaje, ki področno ureja problematiko trgovine z ljudmi, ter iskanje učinkovitejših sistemskih rešitev.

1. Identifikacija sistemskih rešitev v povezavi s trgovino z ljudmi

Na sistemski ravni je potrebno dopolniti sestavo Medresorske delovne skupine, predvsem zaradi sprememb sodelovanja obstoječih članov, kot tudi nadgradnje s člani novo prepoznanih organizacij, katerih sodelovanje v medresorski delovni skupini je smiselno (IRSZD, ZSSS, DMI MNZ ...)

Problematika trgovine z ljudmi postaja vse bolj intenzivnejša in razpršena. Kot taka je vključena v različne komponente globalno varnostnega problema kot tudi kršenja temeljnih človekovih pravic. Zelo aktivno je področje mednarodnega in regionalnega sodelovanja, naj si bo v projektih, pripravi mednarodnih in EU dokumentov, sklepanju pobud in zavezništev ter konkretnem operativnem sodelovanju. Vzpostavljene so mreže nacionalnih poročevalcev na EU ravni, po istem vzoru pa tudi v regiji JVE. Vse več je potreb in razlogov za nadgradnjo sistema tudi v okviru nacionalnega delovanja. Zato MDS ocenjuje, da je po desetletnem delovanju te skupine smiselno proučiti možnosti nadaljnega razvoja, predvsem pa nadgradnje.

Področje pomoči žrtvam trgovine z ljudmi, predvsem projekt "oskrbe žrtev" je projekt, v katerega je vloženi največ sredstev države. Obstoječi sistem javnih razpisov je zadovoljiv, vendar je glede na razvoj dogodkov smiselno proučiti učinkovitost izvajanja pomoči tako v krizni kot varni namestitvi ter iskanja morebitnih rezerv, predvsem na preventivnem delovanju.

Nosilec: Medresorska delovna skupina
Sodelujoči: resorna ministrstva, vladne službe in nevladne organizacije, ostali resorji po potrebi
Rok: druga polovica 2012

2. Identifikacija potreb po pripravi dodatnih zakonodajnih rešitev v povezavi s trgovino z ljudmi

Po mnenju MDS je še vedno pomanjkljivo urejeno področje zdravstvene pomoči žrtvam, ki pridejo v oskrbo nevladnim ali humanitarnim organizacijam in so brez zdravstvenega zavarovanja. Zagotovljena »nujna medicinska pomoč« seveda v večini primerov ne zagotovi dejanske zdravstvene oskrbe žrtev, katerih zdravstvene težave so posledica izkoriščanja, ujetništva ter fizične in psihične prisile. Zaradi tega MDS ocenjuje, da je treba preučiti, kako sistemsko urediti to vprašanje.

Nosilec: Ministrstvo za zdravje
Sodelujoči: resorna ministrstva, vladne službe in nevladne organizacije, ostali resorji po potrebi
Rok: druga polovica 2012

3. Priprava zbornika gradiv, potrebnih za ukrepanje na področju trgovine z ljudmi

Medresorska delovna skupina ocenjuje, da je za ustrezno ukrepanje in ozaveščanje strokovne javnosti potrebno pripraviti neke vrste priročnik, v katerem bodo zbrana in smiselno

ovrednotena gradiva s področne problematike. Služil bi kot informativno gradivo, ki bi vključevalo področno zakonodajo, strokovna stališča, dobre prakse, neobvezujoča opcijska mnenja, Uporabnost priročnika bi služila predvsem policiji, državnim tožilcem, nevladnim organizacijam ter drugim akterjem v procesu zatiranja trgovine z ljudmi.

Nosilec: Medresorska delovna skupina

Sodelujoči: resorna ministrstva, vladne službe in nevladne organizacije, ostali resorji po potrebi

Rok: prva polovica 2013

Tabela 1: Pregled financiranja projektov po posameznih ministrstvih za leto 2012 in 2013

Proračunski uporabnik	proračunska postavka	2012	2013	Skupaj
MDDSZ	4072 Eksperimentalni in razvojni program socialnega varstva	45.000	45.000	90.000 EUR
MNZ	3431 Materialni stroški	40.000	40.000	80.000 EUR
MNZ	9275 Evropski sklad za begunce (25%)	1.950	1.950	3.900 EUR
MNZ*	9892 JIT THB (20%)	45.000	19.827	64.827 EUR
MNZ	0080 Mednarodno sodelovanje	4.000		4.000 EUR
MZZ	8270 Razvojno sodelovanje in humanitarna pomoč	16.038		16.038 EUR
UKOM	1322 Neposredno komuniciranje vlade z javnostjo in kampanje	12.600	12.600	25.200 EUR
		164.588	119.377	
Skupaj:				283.965 EUR